

BÀI 27 THIÊN NHIÊN CHÂU PHI (tt)

3. Khí hậu

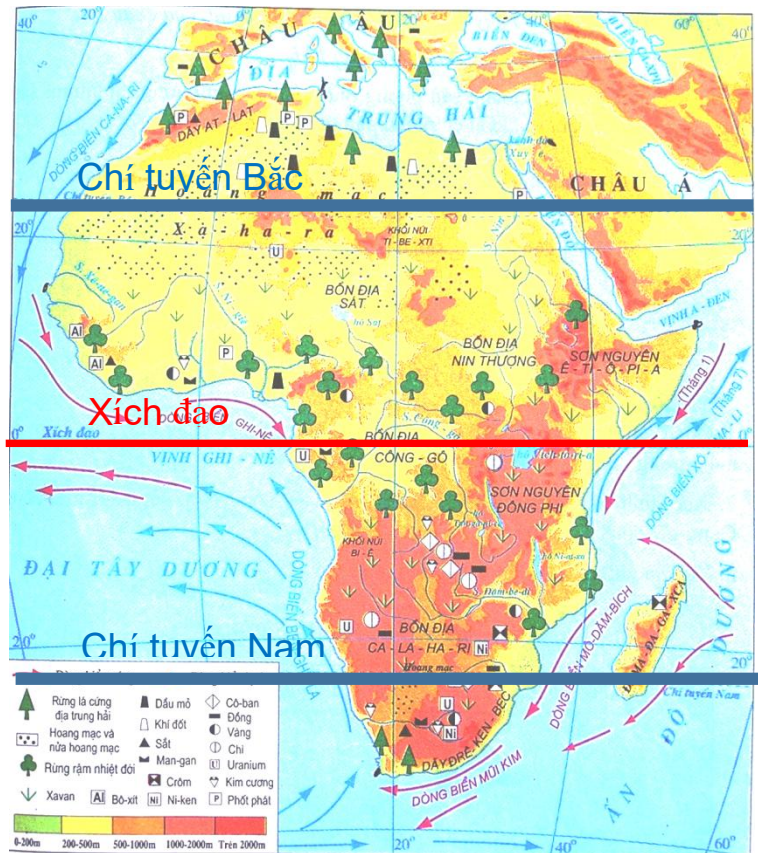
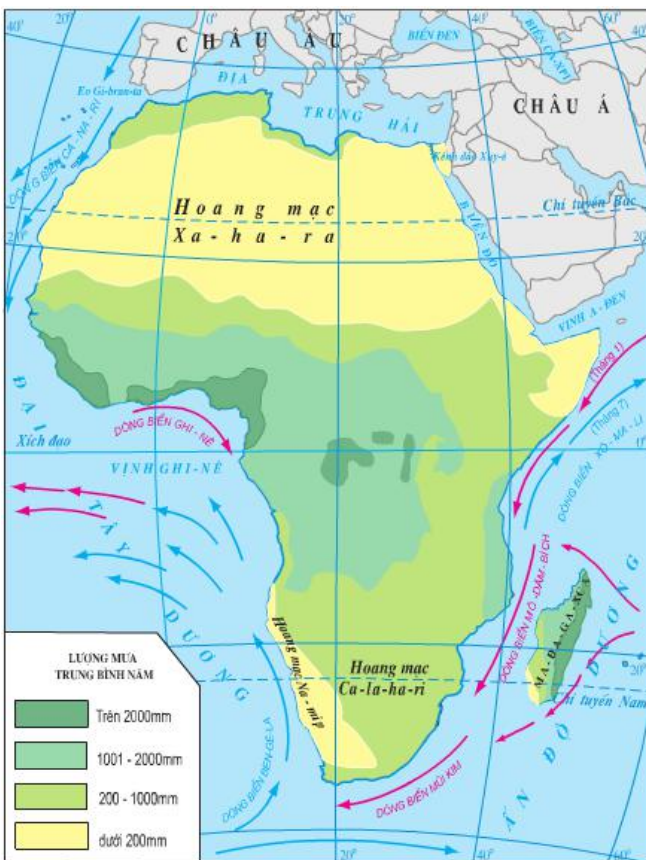
◆ Dựa vào thông tin SGK em hãy nêu đặc điểm khí hậu của Châu Phi?

→ Châu Phi có khí hậu nóng, khô bậc nhất thế giới: nhiệt độ trung bình trên 20°C, lượng mưa tương đối ít.

? Quan sát lược đồ dưới đây kết hợp với kiến thức đã học về vị trí địa lí giải thích:

+ Vì sao châu Phi là châu lục nóng?

+ Vì sao khí hậu châu Phi khô, hình thành những hoang mạc lớn?

Hình 26.1 - Lược đồ tự nhiên châu Phi

→ Nguyên nhân châu Phi là châu lục nóng: Do đại bộ phận lãnh thổ Châu Phi nằm giữa hai chí tuyến và nằm trong vùng đới nóng.

→ Nguyên nhân khí hậu châu Phi khô, hình thành những hoang mạc lớn do:

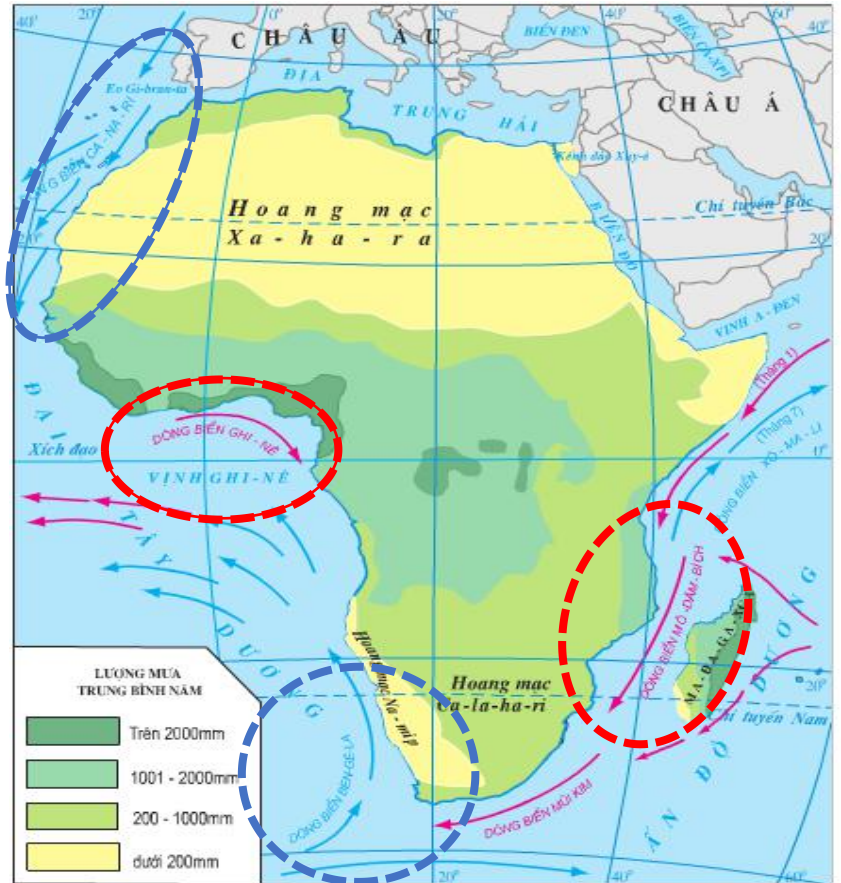
+ Kích thước lãnh thổ rộng lớn.

+ Đường bờ biển ít bị cắt xẻ nên ảnh hưởng của biển không vào sâu trong đất liền

+ Có đường chí tuyến đi ngang qua nên thời tiết rất ổn định không có mưa.

+ Ảnh hưởng dòng biển lạnh ven bờ.

- ? Quan sát hình 27.1 cho biết:
- + Ảnh hưởng dòng biển nóng ven bờ đến lượng mưa vùng ven biển Châu Phi?
 - + Ảnh hưởng dòng biển lạnh ven bờ đến lượng mưa vùng ven biển Châu Phi?
 - Nơi có dòng biển nóng đi qua gây ra mưa nhiều (trên 1000mm)
 - Nơi có dòng biển lạnh đi qua lượng mưa rất ít (dưới 200 mm)
 - ? Nhận xét sự phân bố lượng mưa từ xích đạo về 2 chí tuyến?
 - Lượng mưa giảm dần từ xích đạo về 2 chí tuyến.

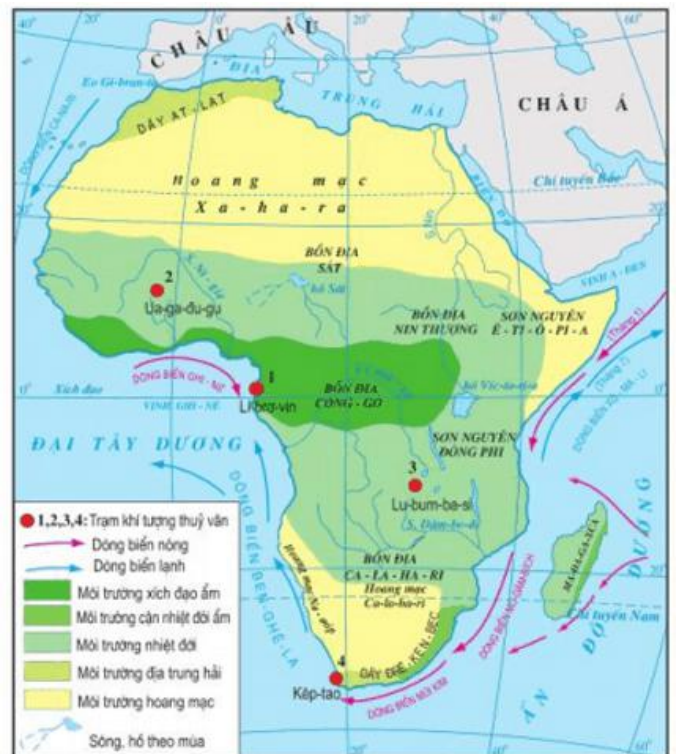
4. Các đặc điểm khác của môi trường

- ◆ Quan sát hình 27.2 cho biết Châu Phi có những môi trường tự nhiên nào?
- ? Nhận xét về sự phân bố các môi trường ở Châu Phi?

→ Các môi trường ở Châu Phi bao gồm:

- Môi trường xích đạo ẩm
- Môi trường cận nhiệt đới ẩm (diện tích rất nhỏ)
- Môi trường nhiệt đới
- Môi trường địa trung hải
- Môi trường hoang mạc

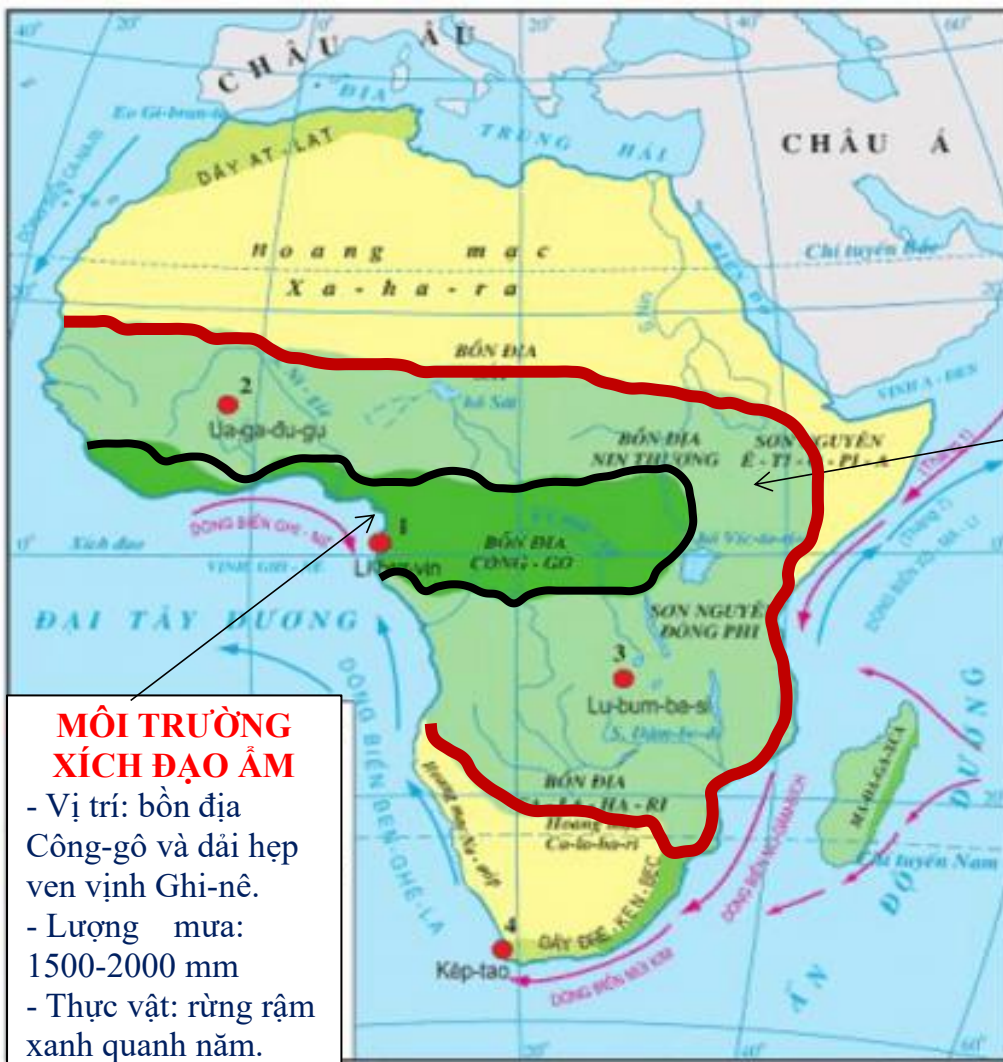
→ Các môi trường tự nhiên nằm đối xứng qua xích đạo.

Hình 27.2 - Lược đồ các môi trường tự nhiên của châu Phi

♦ Quan sát hình 27.2 và hình 27.1 kết hợp thông tin SGK em hãy nêu đặc điểm tự nhiên của các môi trường bằng cách hoàn thành bảng dưới đây:

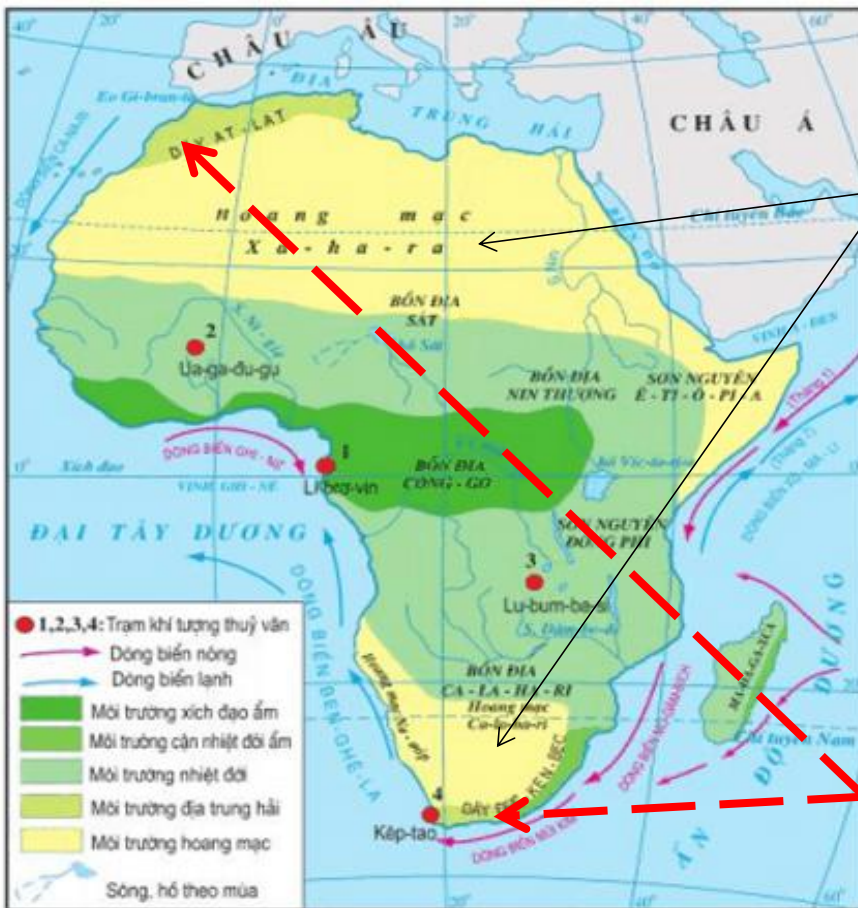
	Môi trường xích đạo ẩm	Môi trường nhiệt đới	Môi trường hoang mạc	Môi trường địa trung hải
Vị trí				
Lượng mưa				
Thảm thực vật				

MÔI TRƯỜNG NHIỆT ĐỚI
 - Vị trí: nằm ở phía Bắc và phía Nam XĐ
 - Lượng mưa: 500-1000mm
 - Thực vật: rừng thưa, xavan

MÔI TRƯỜNG XÍCH ĐẠO ẨM
 - Vị trí: bồn địa Công-gô và dải hẹp ven vịnh Ghi-nê.
 - Lượng mưa: 1500-2000 mm
 - Thực vật: rừng rậm xanh quanh năm.

Hình 27.2 - Lược đồ các môi trường tự nhiên của châu Phi

MÔI TRƯỜNG HOANG MẠC

- Vị trí: gồm HM Xa-ha-ra (Bắc Phi) và HM Ca-la-ha-ri, HM Na-mip (Nam Phi)
- Lượng mưa: dưới 250mm
- Thực vật: nghèo nàn.

MÔI TRƯỜNG ĐỊA TRUNG HẢI

- Vị trí: cực Bắc và cực Nam châu Phi.
- Lượng mưa: 200-1000mm
- Thực vật: rừng cây bụi lá cứng.

Hình 27.2 - Lược đồ các môi trường tự nhiên của châu Phi

BÀI 28: THỰC HÀNH: PHÂN TÍCH LƯỢC ĐỒ PHÂN BỐ CÁC MÔI TRƯỜNG TỰ NHIÊN, BIỂU ĐỒ NHIỆT ĐỘ VÀ LƯỢNG MƯA Ở CHÂU PHI

Bài tập 1 (HS tự tìm hiểu thông qua gợi ý dưới đây)

- So sánh diện tích các môi trường tự nhiên ở Châu Phi?

Gợi ý: Dựa vào hình 27.2 SGK/ 86 Xác định môi trường có diện tích lớn nhất? Môi trường có diện tích lớn nhất?

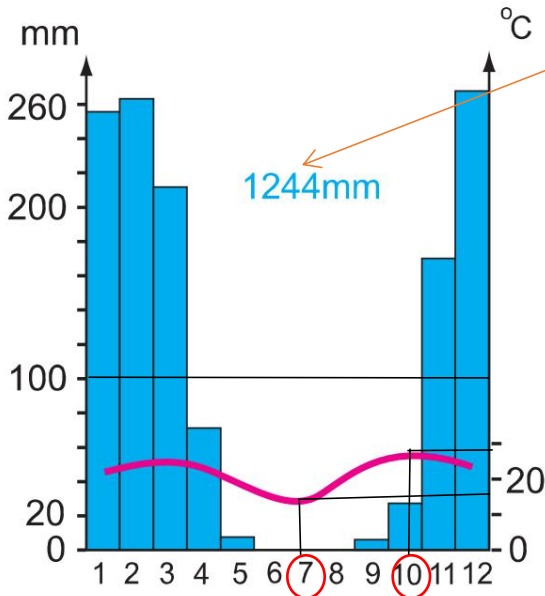
- Giải thích tại sao các hoang mạc ở Châu Phi lại lan ra sát biển? (trả lời dựa vào đặc điểm khí hậu đã học ở bài 28)

Bài tập 2. Phân tích biểu đồ nhiệt độ lượng mưa

- Quan sát biểu đồ nhiệt độ lượng mưa 4 điểm A, B, C, D (hình 28.1)

- Quan sát phần hướng dẫn của GV, kẻ bảng và hoàn thành bảng phía dưới:

♦ Hướng dẫn HS phân tích biểu đồ nhiệt độ lượng mưa. GV hướng dẫn 1 biểu đồ (biểu đồ A) các em áp dụng làm những biểu đồ khác.

Lượng mưa trung bình năm: 1244 mm

Để đo những tháng mưa nhiều quan sát cột màu xanh dương:

- + Cột nào trên 100 mm là tháng mưa nhiều gồm: tháng 1,2,3,11,12.
- + Cột nào dưới 100 mm là tháng mưa ít gồm: tháng 4,5,6,7,8,9,10

Nhiệt độ cao nhất: Đo điểm cao nhất trên đường màu đỏ

29°C - tháng 10

Nhiệt độ thấp nhất: Đo điểm nằm thấp nhất trên đường màu đỏ. 16°C - Tháng 7

Biên độ nhiệt: 29 - 16 = 13°C

Nhận xét chung: Kiểu khí hậu nhiệt đới (vì nhiệt độ và lượng mưa thay đổi theo mùa)

Biểu đồ A nằm ở vị trí số 3 trên hình 27.1 (vì biểu đồ này thuộc kiểu MT nhiệt đới, nhiệt độ cao và mưa nhiều từ tháng 11 đến tháng 3 đây là mùa hạ ở bán cầu Nam)

	Biểu đồ A	Biểu đồ B	Biểu đồ C	Biểu đồ D
Lượng mưa trung bình năm	1244 mm			
Những tháng mưa nhiều (trên 100 mm)	1,2,3,11,12.			
Những tháng mưa ít (dưới 100 mm)	4,5,6,7,8,9,10			
Nhiệt độ cao nhất ? °C Tháng?	29°C - tháng 10			
Nhiệt độ thấp nhất ? °C Tháng?	16°C - Tháng 7			
Biên độ nhiệt	13°C			
Đặc điểm khí hậu	Kiểu khí hậu nhiệt đới: nhiệt độ và lượng mưa thay đổi theo mùa			
Vị trí trên hình 27.2	Vị trí số 3			

Nội dung ghi bài: Các em ghi chép nội dung dưới đây cẩn thận và đầy đủ vô vớ!

BÀI 27

THIÊN NHIÊN CHÂU PHI (tt)

3. Khí hậu

- Châu Phi có khí hậu nóng, khô bậc nhất thế giới: nhiệt độ trung bình trên 20⁰C, lượng mưa tương đối ít.

Nguyên nhân:

- + Do phần lớn lãnh thổ nằm giữa 2 chí tuyến.
- + Kích thước lãnh thổ rộng lớn.
- + Đường bờ biển ít bị cắt xẻ
- + Ảnh hưởng dòng biển lạnh ven bờ.
- Hoang mạc chiếm diện tích lớn ở châu Phi.

4. Các đặc điểm khác của môi trường

- Các môi trường tự nhiên của châu Phi nằm đối xứng qua Xích đạo gồm:
 - + Môi trường xích đạo ẩm.
 - + Hai môi trường nhiệt đới.
 - + Hai môi trường hoang mạc.
 - + Hai môi trường địa trung hải.
- Đặc điểm các môi trường

	Môi trường xích đạo ẩm	Môi trường nhiệt đới	Môi trường hoang mạc	Môi trường địa trung hải
Vị trí	Bồn địa Công-gô và dải hẹp ven vịnh Ghi-nê.	nằm ở phía Bắc và phía Nam xích đạo	HM Xa-ha-ra (Bắc Phi) và HM Ca-la-ha-ri, HM Na-míp (Nam Phi)	Cực Bắc và cực Nam châu Phi.
Lượng mưa	1500-2000 mm	500-1000mm	dưới 250mm	200-1000mmm
Thảm thực vật	Rừng rậm xanh quanh năm.	Rừng thưa, xavan	Nghèo nàn	Rừng cây bụi lá cứng.

LUYỆN TẬP

Chọn đáp án đúng nhất:

Câu 1: Tính chất nhiệt và mưa đặc trưng của khí hậu Châu Phi là

- A. Nóng – Ẩm
- B. Nóng – Khô
- C. Mát – Khô
- D. Lạnh – khô

Câu 2: Nguyên nhân nào dưới đây không ảnh hưởng đến đặc điểm khô và nóng của khí hậu Châu Phi?

- A. Ảnh hưởng dòng biển lạnh ven bờ.
- B. Ảnh hưởng dòng biển nóng ven bờ.
- C. Đường bờ biển ít bị cắt xẻ

D. nằm giữa 2 chí tuyến.

Câu 3: Môi trường chiếm diện tích lớn nhất ở Châu Phi là

- A. Môi trường xích đạo ẩm.
- B. Hai môi trường nhiệt đới.
- C. Hai môi trường hoang mạc.
- D. Hai môi trường địa trung hải.

BÀI 28: THỰC HÀNH: PHÂN TÍCH LƯỢC ĐỒ PHÂN BỐ CÁC MÔI TRƯỜNG TỰ NHIÊN, BIỂU ĐỒ NHIỆT ĐỘ VÀ LƯỢNG MƯA Ở CHÂU PHI

Bài tập 1 (HS tự tìm hiểu trả lời các câu hỏi và trình bày ra vở)

- So sánh diện tích các môi trường tự nhiên ở Châu Phi?

Gợi ý: Dựa vào hình 27.2 SGK/ 86 Xác định môi trường có diện tích lớn nhất? Môi trường có diện tích lớn nhất?

- Giải thích tại sao các hoang mạc ở Châu Phi lại lan ra sát biển? (trả lời dựa vào đặc điểm khí hậu đã học ở bài 28)

Bài tập 2. Phân tích biểu đồ nhiệt độ lượng mưa (kẻ bảng và hoàn thành nội dung)

	Biểu đồ A	Biểu đồ B	Biểu đồ C	Biểu đồ D
Lượng mưa trung bình năm	1244 mm			
Những tháng mưa nhiều (trên 100 mm)	1,2,3,11,12.			
Những tháng mưa ít (dưới 100 mm)	4,5,6,7,8,9,10			
Nhiệt độ cao nhất ? °C Tháng?	29°C - tháng 10			
Nhiệt độ thấp nhất ? °C Tháng?	16°C - Tháng 7			
Biên độ nhiệt	13°C			
Đặc điểm khí hậu	Kiểu khí hậu nhiệt đới: nhiệt độ và lượng mưa thay đổi theo mùa			
Vị trí trên hình 27.2	Vị trí số 3			

Sửa nội dung bài tập tuần 11

BÀI 25: Thế giới rộng lớn đa dạng

Câu 1: Sự phân chia các lục địa mang ý nghĩa về:

D. Tự nhiên.

Câu 2: Trên thế giới có các lục địa:

A. Á - Âu, Phi, Bắc Mỹ, Nam Mỹ, Ôx-trây-li-a, Nam Cực.

Câu 3: Trên thế giới có các châu lục:

B. Châu Á, châu Âu, châu Phi, châu Mỹ, châu Đại Dương và châu Nam Cực.

Câu 4: Để phân loại các quốc gia trên thế giới và đánh giá sự phát triển kinh tế - xã hội của từng nước, từng khu vực dựa vào tiêu chí:

D. Cả 3 đáp án đều đúng

BÀI 26: Thiên nhiên châu Phi

Câu 1: Châu Phi có khí hậu nóng do:

B. Đại bộ phận lãnh thổ nằm giữa hai đường chí tuyến.

Câu 2: Đặc điểm không phải của đường bờ biển châu Phi là:

D. Có nhiều bán đảo lớn.

Câu 3: Dạng địa hình chủ yếu ở châu Phi là:

A. Bồn địa và sơn nguyên.

Câu 4: Châu Phi nối liền với châu Á bởi eo đất:

B. Xuy-e

Câu 5: Châu Phi có những loại khoáng sản chủ yếu:

B. Dầu mỏ, khí đốt, đồng, vàng, kim cương và manga.

Bài tập vận dụng: Hiện nay ở Châu Phi diện tích hoang mạc không ngừng mở rộng. Em hãy nêu một số biện pháp nhằm hạn chế sự mở rộng của các hoang mạc?

→ Trồng cây xanh ven các hoang mạc để hạn chế nạn cát bay.

Đưa nước vào hoang mạc bằng giếng nước cổ truyền, bằng giếng khoan sâu hay bằng kênh mương dẫn nước để khai thác hoang mạc.